

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP.

XI. évfolyam.

FIUME, csütörtök 1914. április 30.

96. szám.

Megjelenik naponta a délutáni órákban.
Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229)
Fiume, Gradinata del Sasso Bianco 3, 1. em.
Nyomda telefonszáma (lapzárta előtt) 400.

Felelős szerkesztő:
MURAI JENŐ.

Előfizetési ár helyben és vidéken:
Egész évre 24 kor. | Negyedévre 6 kor.
Félévre 12 kor. | Egy hóra 2 kor.
Egyes szám ára Fiumében 6 fillér.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 60 fillér.

Kultura.

—0—

(G.) Mily részegítő, büszke szó a mai értelemben! Mily önelégedett érzés fog el, ha visszatekintünk az emberiség történelemelőtti korának sűrű fátyolán át amaz időkre, amikor az „ember“ meztelenül és éhesen a tenger partján gugolt és mohón leste, míg a dagály kegyesen néhány esigát a partra vetett, hogy éhségét csillapítsa vele és a esigákban gazdagabb partért véres küzdelmek folytak. Egy későbbi, sokkal „fejlettebb“ korban az erdők vada szolgált az embernek táplálékul és ruházatul s a vaddusabb erdőkért véres küzdelmek folytak. De megszelidült az emberi nem és virágos mezőkön legeltette nyájait, a virágzóbb mezőkért azonban véres küzdelmek folytak. És végre letelepedett az ember, a röghöz ragadt, földmivelő lett, de a legzsirosabb röghöz véres küzdelmek folytak. Az egyes családok törzsekké forrtak össze; a törzsek nemzetekké tömörültek és a nemzetek között az elsőbbségért véres küzdelmek folytak. De hiszen ezek még barbárok voltak! Fejlődött az emberi nem, fejlődött az ipar és kereskedelem; a pogány hit tért engedett a szeretet vallásának, de ah, mindezekért is csak véres küzdelmek folytak. És ma itt állunk a kultura szédületes, soha sem sejtett magaslátán; rabigába hajtottuk a természet erőit; az elemek szolgálatába álltunk az emberiségnek, oly könnyű le-

oda fejlődni, hogy ma ily kegyetlen parancsnak kell engedelmessé válni és ha már a nemzeti öntudat oly gyászos, végzetes irányban fejlődött, miért nem igyekezett e tébolyoknak mielőbb véget vetni? Mert ne tévesszük szem elől azt a förtelmes és utálatos hazugságot, mely abban a „diplomáciai“ tételben lappang, amely szerint tiszteljük a másik nemzetben is az egyes embert, de a nemzetnek mégis az életére törünk. Hát nem egyes emberekből áll mégis csak az a másik nemzet is? És mily gyalázatosan állszen az a másik, a nemzetközi jogból merített tétel: „Mi nem viselünk háborút a másik állam polgárai, hanem csak hadserege ellen!“ Hát nem az állam polgárai alkotják a hadsereget is, és a háború egész nyomorusága és szenvedései nem sújtják az összes polgárságot első sorban és egyesegyedül? Szavakkal való örületes vitustánc; az egyént nem szabad megölni, de az egyének nagy összességét, a nemzetet bátran hrcolhatjuk a vágóhídra; ami logikus következménye ama másik kulturális hazugságnak, hogy a másik nemzetbeliben is tiszteljük az egyént, az embert, de már a nagyobb egységek, a nemzetek gyűlölködésének nem birunk határt szabni.

Miféle kultura az, mely sok évezreden át tartott fejlődésével sem bírta az emberiséget odáig vinni, hogy öldöklési hajlama különbözzék az ősi tengerparti lakóétól! Kevés vigaszt nyújt, hogy azelőtti időkben mégis, akkor az egész kulturánk hazug, mert hiszen az egyén megbecsülésének az elvén épült fel és nem lehet az egyének egyik felének érdekeit azáltal megbecsülni, hogy a másik felet egyszerűen áldozatul vetjük oda; mert az már kétségtelen tény, hogy az életre minden embernek egyaránt van joga. Hangzatos szöveget hallunk ez ellen felhozni: a nemzetnek, mint nagyobb egységnek megélhetési joga előljár az egyén jogainak és ha a magasabb cél megkívánja, a kisebb jogoknak áldozatul kell esniök! Elismerjük, de ismét csak az emberi kulturát vonjuk kérdőre, miért hagyta az emberiséget

produkált Ausztria! A Tauern vasut megfordította annak a gazdasági iránynak útját, ami Ausztria termékeit a német belvizek felé sodorta s Triesztbe vitte Osztrákország ipari, kereskedelmi áramlatát. Ausztria megtalálta Trieszt fontosságát, csak nálunk oly nehéz az a bizonyos „második vágány“!

Európa büszke kulturálmái, észak és dél, kelet és nyugat meghódoltak előttetek, leggazdagabb termékeik lábaiknál hevernek és büszkéek vagytok eget ostromló kulturátokra; a minap pocsetában torzsalgó disznósordát is hallottunk kulturáról rőfögni.

„A Tengerpart“ tárcája.

Nyugat-Európán keresztül.

(A Fiumei M. Kir. Kivitel. Akadémia husvétli tanulmányutja.)

Irta: Merényi Dezső.

Április 3-án d. u. 5 órákor indult meg velünk a vonat Szt.-Péter felé. Huszonkilencen voltunk a két vezető tanárral: dr. Hajnal Dávid és dr. Schwalm Amadóval együtt. Szép alkonyat borult az Adriára! A Karszton kapaszkodó vonat ablakában csupa fehér sapka...

Isten veled Adria! Addio!

Messze szándékoztunk, hosszú volt az utunk!... S most, hogy visszagondolok rá, mégis oly rövidnek tűnik, hiszen ennyit tanulni itthon hónapok kellenének!

Szt.-Pétenből a Tauern vasuton száguldottunk át a szép Alpokon. Ezzel a vonallal áll szembe a mi szegény budapest—fiumei vonalunk! Mit tudunk produkálni mi és mit

De hát már Salzburgba értünk, átszállunk, hagyjuk félbe a szomorú témát. Nézzük csak hova kerültünk?!...

A vonat már szaladt velünk, az idő eljárt, aludni is jó lenne! Ez azonban volt akkora probléma, mint a fiumei második vágány!

De mi megoldottuk! Volt olyan, aki fölkaparodott a podgyasztartó hálóba, mások meg a földre vetettek ágycsomagjukat. — újságpapírosból.

Azért ugyis egészségesen értünk reggel Münchenbe.

A szép német város — sajnos — ez alkalommal csak egy rövid délelőtti látott miniket, mert délután már siettünk első célunk, Mannheim felé. Azt azonban el kell mondanom, hogy az a rend, amit Münchenben — de egész külföldi utunkon mindenütt — láttunk, minálunk még nem található. Ott ne mül levon a rendőr — azon talán könnyebb elaludni — ott áll az utca kereszteződéséknél, komoly arccal, de a kezében a „Jodtschlager“ mint egy vasúti szemafor karja úgy mozog, s intására hol megáll egy

esomó járó-kelő, hol megindul az autók, koscsik, biciklik egész karaványa! Azt a tisztaságot pedig, amit Németországban uton-utófélen láthatni, csak azok a tiroli kalapos nénikék tudják fenntartani, akik odaadó pedantériával takarítják föl még a legutolsó papinkát és szivarvéget is. Asszonyokra bizák ugyanis az uteseprést.

De ott talán nem is csinál senki sem szemetet! Amilyen tiszták az emberek, olyan tiszták az utcák, a házak is. Nem lehet egy kunyhót vagy vityillót látni — mindenütt szinte „bántó a rend és tisztaság.“

Délután folytattuk az utat Mannheim felé. — Egy feledhetetlen, tanulságos délután! Meredek hegyoldalon csak egy kis talpalattnyi megköthető talaj — s ott szedik a legédesebb szőlőt, ott préselik a legjobb bort! A völgyben, véget nem ér a gyárkémények sora... Ha egy kis patak mellett robogunk tova, már ott látjuk a vízduzzasztókat s mellette a legkisebb üzemi vízmalomtól kezdve a legösszetettebb elektromosenergia források útját.

Nincs használható föld, erő, ami ott

TITA RUFFO, JADLOWKER, CARUSO PHONO hangversenyerem

Zeneszámok és színművészek előadásai. — Szabad bemenet. — Bedobandó jegyek 20 fill. a pénztárnál.

GRAND CAFE' BORSA

FIUME, Baccich palota

Minden este teljes zenekarával hangversenyez:
Bonyhádi Jónás Laci.

De más irányban mégis csak messze vittük már kulturánkkal! Mily áldásdusan gondoskodtunk az egyén jólétéről! Példának okáért mily fényes eredményeket értünk már el a munkamegosztás elvével; oly zseniálisan vittük keresztül ezta z elméletet, hogy végső eredményben már a munkára való jogot is kénytelenek vagyunk elismerni. Hát nem fényes eredmény ez! Az előtti időkben kötelesség volt a munka, a melynek teljesítése nélkül nehezen lehetett megélni, ma már olyan jó dolgunk van, hogy jogot kell formálni azelőtti kötelességünkre, máskülömben szintén nem tudunk megélni. Ismét halljuk a hangzatos szöveget: a fejlődő kultúra kirakadta a hatalom kezéből az egyedül célhoz vezető egységes irányítást, az öntudatra ébredt tömegek pedig nem találják a helyes utat! Igaz! De miért fejlődött az az egekig magasztalt kultúra oda, hogy ma lelketlen és önző demagógok vezetik az önmagában tehetetlen tömeget cél és irány nélkül vesztébe? Miért, hogy a kultúra előbb figyelmeztette azt a hatalmas óriást, a népet ellenállhatatlan erejére és azután mégis magára hagyta, „népvezető” spekulánsok prédájául, kik az óriással végeztek kised magánügyeiket, de jólétéről vagy vagy csak tisztességes megélhetéséről nem gondoskodnak. És miért, hogy ez a főséges kultúra türi, hogy az összességet szolgáló óriást apró és nagyobb féreg, élelmiszer- és száz másféle uzsorás kiszipolyozzák, létét aláássák. Hiszen az emberiség és vele a kultúra is csak addig fejlődhetnek egészségesen, amíg a nagy és széles rétegek tisztességes megélhetése biztosítva van. És a tisztességes megélhetés első feltétele az, hogy a néptől a nyomor és az álluxus távol tartassék. Nem jólét, ha a eseléd tollas kalappal páváskodik végig az utcán, nem jólét, ha a munkás háromszor eheti naponta hust, amire higienikus szempontból senkinek sincsen szüksége; tiszta lakás és ruházat, egészséges és egyszerű étkezés, a szellem művelhetőségének a lehetősége, munka- és pihenőidő észszerű felváltása, ez ama jólét, amelyet a legszerényebb munkás ember is igényelhet és el is érhet, de amelyet a mi istenített kulturánk még mai nap sem tud nyújtani.

—«0»—

kárba vesszen!

Lassan beesteledett s 10 órára Mannheimbe értünk. Itt már megpihentünk, hogy bejárjuk a szép kikötőt.

Másnap az ottani főiskola rektora vezetésével a Rajna és a Neckar kikötőt néztük meg. Egy hatalmas motorosónakon tettük meg ezt a szép utat, hogy fogalmat alkothassunk magunknak arról, minő forgalom kerül itt lebonyolításra. Tudnivaló, hogy a rajnai hajózás központja Mannheim. Ez meg is látszik kikötőjén, mert az a nagy terjedelem, azok a fűrészak és technikai berendezések nem egy délelőtti, hanem hónapokig tartó studiumot igényelnének.

Mindenestre sok üdvöset meritettünk, azonban rövid manheimi tartózkodásunkból is és megismenhettük Németország városát, a szép Rajnamenti város barátságát.

Vig hangulattal s teli erővel ugrottunk fel délután a luxusvonat külön szakaszába, hogy süppedő plüsz-diványon ülve élvezhesük végig az isteni Rajna-völgy szépségeit.

Talán meg is haragudnának érte, ha én most a Rajna völgyéről beszélnék! Ismeri azt mindenki, mert ha szépről akar valaki beszélni, az ugys ezt a témát választja. De annak sem sikerül — a Rajnát csak látni lehet, elmesélni nem! Csak azt jegyzem meg, hogy vasárnap volt, amikor pedig Németországban a legmesszebb menő munkaszünet van, mégis a sűrűs forgalom alá eső hajóknak egész raja szelte a folyó hullámain. Ezt

Üjdonságok.

—0—

Tájékoztató.

— A kir. kormányzó. magánfeleket fogad: szerdán d. e. 10—12 óra között.

— A tengerészeti hatóság épületében levő m. kir. biológiai állomás és aquárium díjtalanul megtekinthető naponta d. e. 10-től 1 óráig és d. u. 3-tól 6-ig.

— A temető naponta d. u. 6 óráig látogatható.

— A Cunard magyar-amerikai vonal kivándorló gőzösei a kikötőben való időzésük alkalmából megtekinthetők naponta d. e. 10—12 és d. u. 2—4-ig. Kivételek a megérkezési nap és indulási napok délelőttje. Jegyekért az Adria palota portásánál 1 koronát kell fizetni jótékony célra.

— A tersattói Frangepán-vár naponta megtekinthető egy korona beléptidij ellenében. (Feljárt a susáki hiddal szemben levő lépcsőn vagy kocsin a susáki Boulevard-on.)

— József főherceg diszkertje (a kormányzó palota mellett) megtekinthető a fenséges család távollétében hétköznapokon reggeltől estig. Vasárnap a kert zárva van. Beléptidij nincs.

— A Danubius-hajógyár telepe, a rizs hántológvár, a papírgvár, kőolajfinomító gyár, a torpedógyár és a susáki Litorale konzervgyár csak az illető gyárvezetőségek speciális engedelmével tekinthetők meg.

— A városi könyvtár naponta d. u. 5-től 8-ig áll a közönség rendelkezésére.

— A népkert (Giardino publico) nyitva van este 10 óráig.

— Az „Adriatica” cognacgyár gyártelepe megtekinthető reggel 9 órától 12-ig és d. u. 3 órától 6-ig.

— A kivándorlási ház megtekintésért (Via Industria) a kir. kormányzóság ad ki belépőjegyeket.

—0—

A VIZSGÁZTATÓK.

Miként tudni méltóztatik, új választói törvény van. Nem általános ugyan, de legalább rossz. És ez is valami ebben a finomul összetakolt világban, ahol minden olyan jól van elrendezve, hogy szinte belepusztulunk.

Ez a választói törvény azt mondja, hogy választói joggal bír mindazon 30-ik életévét betöltött és magasabb kvalifikációval nem rendelkező magyar állampol-

a benyomást, ezt az emléket nem fogjuk elfeledni soha!

Éjfélt volt, mikor vonatunk begördült az amsterdami pályaudvarra.

Megérkezünk hát Hollandiába, utunk tulajdonképpeni céljához.

Hollandiában a kereskedelemügyi miniszter megbízásából a „Verein für Wirtschafts-Geographie” rendezte és vezette képviselői által utunkat.

Balthazar Verhagen a keresk. miniszterium hivatalnokka fogadott és vitt egy szép sétára Európa második Velencéjébe. Érdekes, hogy Amsterdam is ép ugy cölöpökön áll, mint Venecia. Meg is látszik az épületeken. Egyik ház előre, másik hanyat dől. S a sok esatornán sűrűnek-forognak a bárkák, él a nagyforgalom. De nemcsak a városban, hanem forr az élet a börzén is. O. K. Onnes a „Bureau voor Handelsinlichtungen” igazgatója és dr. Kijstra a fent említett földrajzi társaság titkárja kalauzoltak tovább. Másnap reggel e kedves hollandi urak egy kis hajóra vittek minket, melyen bejártuk Amsterdam kikötőjét s a Nordsee-kanalt.

Ezen a esatornán évenként 8599 tonna (gross Tonnage 10.000 M³) áruforgalom kerül lebonyolításra. A kikötő a modern technika legpraktikusabb eszközeivel van ellátva. A petróleum kikötőt egy pillanat alatt teljesen elzárhatják a fomedencétől, úgy hogy esetleges olaj-tűz esetén a esatornán a

gár, aki irni-olvasni tud. Aki ezt sem tudja, azt kirekesztik a földi paradicsomból, az csak messziről nézheti, hogy — mondjuk — Vio Antal milyen hazafias mosolylyal veszi át a jó meleg, zsiros mandátumot.

Azt, hogy irni-olvasni tudunk, igazolnunk kell. E célra lesz egy bizottság, egy vizsgáztató bizottság, amely előtt irni fogunk, olvasni fogunk és végül kapunk egy bizonyítványt, hogy érdemesek vagyunk a voksolásra. A fiemei bizottság május 18-án kezdi meg korszakalkotó működését és levizsgáztatnak mindenkit, aki vizsgázó-szándékát május 17-ig a városházán bejelentti. Deseppi Róbert, Dalmartello Artur, Verne da Emil, báró Villáni Frigyes, Lengyel Emil, Spehár Ferenc stb. stb. fognak a katedrán ülni, mikor a paciensek a műtőteremben nyüzsögnek.

Ezt a választót-kvalifikáló vizsgát én így képzelem el:

— Deseppi Róbert (megrázza a csengőt): A vizsgát megnyitom. Üdvözlöm a megjelent tisztelt választópolgár-jelölteket, esendre és rendre intek mindenkit, ne hogy buzgó munkánkban zavartassunk. A rendetlenkedőkkel szemben — szükség esetén — felvonultatom alkotmányunk és törvényhozásunk legerősebb és leghűbb támasztékait: a palotaőröket. Kezdhetjük. Lépjen elő Kukoricza István! (Megtörténik.) Járt Ön iskolába?

— A z á l d o z a t: Hogyne, két elemi iskolába mentem.

— Hol?

— Csipege-Araszton.

— Van róla bizonyítványa?

— Van a fenét. Akkor nem gyűttem volna ide.

— Jól van, vizsgáztatni fogjuk. Van felesége?

— Külömb mint az urnak.

— Hallja, rendes feleletet adjon. Tisztelője Ön a munkapártnak?

— Hásze' nem vagyok tán beteg?

— Villáni: Nem óhajt belépni a Nővédő egyesületbe?

— Már én, könyörgöm, csak az én nőm-nél maradok otthon.

— Lengyel: Mi a véleménye a patronázs-intézményről?

forgalom egyáltalában nincs akadályozva.

A Nordsee-kanal forgó vasuti hidja mint egy óriás tárja ki és csukja vissza karjait, hogy alatta hajó és rajta vonatok főnnakadás nélkül közlekedhessenek. S a kis Hollandia, amelynek nagysága nem ér föl 3 hatalmas vármegyének területével, ontja a termékeket a hajóknak, vonatoknak. A kis nemzet dolgozik, pezsog benne az élet, törtet előre küzdve, kő, szén és egyéb energia források hiánvával s megteremti magának a „szabad kereskedelmet” — nem kér vámot és illetéket semmi után, „áruljon az, aki olesóbban termel!”

S ezt az országot boldog nép lakja, amely tanul és dolgozik. Gyarmatai, a holland ipar hatalmas piacai s olesó termelői a nyersanyagoknak.

“Nekünk nem csak tej és vaj gazdaságunk van, ez tévedés, mi iparállam is vagyunk!” Ezt mondta dr. Kijstra egy előadásában.

S ezt alkalmunk volt látni. Ott a hatalmas gyémántipar. Az amsterdami gyémánt-ésiszoló! Ott a margarin, textil s ki tudná felsorolni még hányféle gyáripára!

Nehezen váltunk meg Amsterdamtól, de vigasztalt, hogy Hollandiát még nem hagyjuk el.

Egyelőre Hága felé vettük utunkat, hogy egy kellemes kirándulás után, melyet Scheweningenben tettünk, Rotterdamba siessünk. Hágában este két tanulságos elő-

— Hát a' meg micsoda új uri huncutság?

— **Verneda:** Hajlandó letenni a fogadalmat arra, hogy szerdán nem jön a palotába kihallgatásra?

— Nem megyek én, kérem, sehová.

— **Deseppi:** No, olvasson valamit! (Megtörténik.) Most lássuk az írását. (A vádlott a következőket írja):

„Eljen az általános, egyenlő és titkos választói jog.“

(A bizottság összesug, Deseppi kihirdeti a határozatot:

— **Kukoricza István** politikailag éretlennek találtatván, részére a bizonyítvány ki nem adatik!

A vizsga ilyen befolyásának hitelességeért szavatosságot nem vállal.

(k. p.)

—o—

Uj polgármesterválasztás előtt.

Szombaton, május 2-án polgármester választó közgyűlést tart a városi képviselőtestület, melyen éppen úgy érvényben van a statutum 50. szakasza, mint az első választásnál. E szakasz értelmében az a városi képviselő, aki indokolatlanul elmarad a közgyűlésről, vagy pedig aki a választási aktus befejezése előtt távozik a közgyűlési teremből, elveszti aktív és passzív választói jogát.

Sokat vitatkoznak a városban arról, hogy kil esz az újonnan választott polgármester. Az 56 rappresentante közül több név merül fel, de Zanellát és Corossacot kivéve, egy név körül sem csoportosul számba vehető többség.

Nekünk magyaroknak teljesen mindegy, hogy ki lesz a podestza. Az egyik tizenkilenc a másik egy híján husz. Az valószínű, hogy ha Zanellát választanák meg újból, a kormány kétszer huszonnégy óra ismét megsemmisítene a választást. A provokálás tehát nem járna semmiféle gyakorlati eredménnyel.

Egyébként várjuk meg a szombatot. A polgármester-választó közgyűlés szombaton, május 2-án déli 12 órakor lesz, amelyen a fekete ruha kötelező.

— **Az angol flotta érkezése.** A haditengerészeti akadémia parancsnoksága bejelentette **Wickenburg István** gróf kormányzónak, hogy a földközi-tengeri angol hadiflotta Fiuméba is ellátogat s az első négy hajó már május 4-én érkezik, míg a többiek május 18-ig különböző időben és idtartamra keresik fel kikötőnket.

adásban volt részünk, melyeket dr. Kilstra és Ph. Ketner urak tartottak számunkra a holland-magyar kereskedelemről s a holland indiai gyarmatokról.

Verhagen velünk maradt, ő kísért Rotterdamba is. Az itteni tartózkodásunkhoz fűződik a holland talaj-esatornázás alapos megismerése. És ezenkívül a kikötőben egy egész délelőttöt töltöttünk, délután pedig hajókirándulásra mentünk Dordrechtbe, hogy lássuk Hollandia hajóépítő iparát és esatornázását. Ha talán nem voltunk ekkor oly fogékonyak a kedves mérnökök magyarázatai iránt, ezt csakis a mi „Adria“ tengerhajózási társaságunk szíves vendéglátásak köszönhetjük, mely Rotterdamba levő ügynöksége által egy végtelen kedves lunchben részesített minket.

Fájt a válás Hollandiától, de a viszontlátás reményében intettünk búcsút a kedves embereknek, akik annyi szép órát és napot szereztek nekünk.

Most már Belgiumba értünk! Kedves szép napok voltak ezek is. Antwerpenben G. Fasning ur fogadott, aki a magyar kereskedelmi múzeum ottani levelezője. Az ő vezetésével jártunk be Antwerpent és Brüsszelt. Valóban nagy köszönettel tartozunk neki, aki teljesen önzetlenül, a legnagyobb önfeláldozó szívességgel vezetett minket át Belgiumon. Állandóan köztünk volt, nem mulasztott el egy fontosabb dolog megjegyzését sem.

Egy ízben így szólt hozzánk:

„Mit keres a magyar ipar Hollandiában

— **A városi delegáció ülése.** Holnap, április 30-án déli 12 órakor a városi állandó bizottság a városháza kistermében ülést tart a következő napirenddel: Jegyzőkönyv hitelesítés. Közlemények, interpellációk. A város felosztása négy szavazó kerületre. A városi fürdők bizottságának jelentése. Egy utcának **Maylender Mihályról** való elnevezése. Felvételek a városi polgári kötelekbe.

— **A megmentettek köszönete.** Megirtuk, hogy a **Sofie Hohenberg** gőzös megmentette a **Giuseppe M.** olasz vitorlást, melynek kormányja a nagy viharban eltört. A vitorlás tulajdonosa ma megjelent a révhivatalban és a megmentésért írásbelileg nyilvánította hálás köszönetét, arra kérvén a révhivalt, hogy köszönetét juttassák el a **Sofie Hohenberg** parancsnokának.

— **A délelőtti tanidőért.** Tegnap egy husz családapából alakult küldöttség tisztegette **Dalmartello** tanár városi ülnöknél és **Grossich Antal** dr.-nál a városi iskolai tanács elnökénél. A küldöttség azt kérte, hogy a fiumei városi iskolában csak a délelőtti órákban legyen tanítás. Ez a kérdés már régen kísért városunkban. Eddig azt hitték, hogy ez csak a tanítóság kívánsága. Ugy **Dalmartello** ülnök, mint **Grossich** dr. azt ígérték meg, hogy a szülők kérését pártolni fogják a városi képviselőtestületben.

— **Adomány.** **Demarmels János** cukrász **Novák István** elhunyt alkalmából koszorúmegváltás címén 20 koronát adományozott a fiumei nővédő egyesületnek. Az igazgatóság ez uton is köszönetét fejezi ki.

— **Fiumei mizériák.** Rohamosan nő és terjeszkedik ez a város. Ezt nemcsak a hébe-hóba idejövő idegen látja, hanem bizonyos okoknál fogva aggodalommal tapasztalja az is, aki állandóan itt lakik. Az idegen pl. nem veszi észre, hogy Fiumében minden, de minden fogyasztási cikk 20—30, sőt több százalékkal drágább, mint Budapesten, vagy Bécsben. Leginkább a ruházati cikkeknél láthatjuk ezt, mert az a pár cipő, mely Budapesten 20 koronába kerül, Fiumében 24 korona. A rossz és drága közlekedési viszonyok következtében azonban semmi sem oly drága, mint az élelmiszerek. Fiumének nincs olyan környéke, amely éllel mezegetné ezt a méreteiben kicsi, de roppant forgalma miatt óriási világvárost. Imen van, hogy a most kezdődő idénypiacon a

és Belgiumban? Ők sokkal olcsóbban termelik azt, amit a magyar ipar ide importálhatna. Ellenben nyílt piacok Magyarország részére a két állam gyarmatai, ahol felvehetjük még a versenyt!

Ebben nagyon sok igazság van. A holland, belga belföldi piacokra a mi termékeink óriási fuvardíjtelek és különböző vámilletékek útján kerülnek csak el, míg ugyanott ezt olcsóbban — s valljuk meg, tán jobban készítik!... Próbálkozzunk a gyarmatokkal, melyek aránytalanul nagyobb területtel bírnak az anyaországnál s így nagyobb piacok is, semhogy saját maguk elláthassák szükségleteiket. A Balkán mellett nézzünk másfelé is, ahol még nem előzött meg jó szövetségesünk: Németország!

Antwerpeni tartózkodásunk alatt sok időt fordítottunk a kikötő tanulmányozására is, mely azonban legfeljebb speciális studium tárgyát képezhetné.

Utunk most már vége felé járt! Vissza-indultunk Köln, Frankfurt a. M., Nürnbergén át. Szép utunk utolsó állomásai! Utolsó erőnket sezdük össze, hogy megnézzük, amit még tehetünk, azután egy utolsó müncheni ójszaka után hazafelé vettük utunkat s Salzburgon, Szt-Péteren át 14 napi külföldi út után fáradtan, de tudományban megragadva tért vissza a kis csapat. Adja Isten, hogy ami szépet, jót láttunk s megismertünk, hazánk közgazdasági fejlődésének hasznára fordíthassuk.

—o—

főzélékfélék árát a vasuti és hajóforgalom szabja meg. Ha sok áru érkezett ma a piacra, úgy olcsó az, de holnap már hat-hétszer te drágább ugyanaz az áru, mert már nem hoztak annyit a vonatok és a hajók. Kocsi-val ugyanis igen költséges és nehéz dolog Fiumét megközelíteni. Szóval: meg kellene alakítani Fiumében is a budapestihez hasonló közlemezési bizottságot.

A város terjedésének és a népesség gyors szaporodásának talán legnagyobb csapása a lakásszükség. Rémes dolgokat tapasztalhat az, aki e téren egy kicsit is mélyebben néz a dolgok lényegébe. Padlás-szobákban sülő, télen pedig kályha nélkül fagyoskodó családok százait csak e városban találhatjuk Magyarország területén. Hát még a házbérek!... Istenem, az embert a rosszullét környezi, ha a fiumei lakbérekre gondol. A város vezető körei — mintha csupán érdekhajhászó háztulajdonosokból állnának — egy cseppet sem látszanak törődni a rémületes lakásviszonyokkal. Mert ha valóban törődne itt valaki a lakásmizériával, akkor a város 19 négyzetkilométernyi területén legalább 20 kilométernyi villamos vonal is lenne, mely elnyulna minden megközelíthető pontig. Így azonban az emberek inkább összezsúfolódnak az alsó városban és fizetik a horribilis lakbérket. Mikor lesz már meg a kültelki villamos és a lakbér szabályozó rendelkezés?

A cselédmizériáról csak annyit, hogy egy 14—15 éves parasztleány 28—32 korona havi bért követel a teljes ellátáson kívül. És még örülni kell, ha ilyen cselédet, aki pedig a világon semmihez nem ért, kaphat a háziasszony.

— **Andrássy Gyula Fiumében.** **Andrássy Gyula** gróf ma délben feleségével a **Visegrád** gőzösen **Cattaróból** Fiuméba érkezett és délután 3 órakor megnézte a **Laconia** kivándorló gőzöst.

— **Zár alá vett vitorlás.** A **Máv.** főnöksége azt jelentette a határrendőrségnek, hogy egy kocsirol a kapcsoló-láncokat ellopták. A határrendőrség a láncokat a **San Matteo** olasz vitorlásra találta, melyet bűnügyi zárlat alá vettek, gazdája ellen pedig megindították az eljárást.

— **Ócska cipők a kenyérben.** Tegnapelőtt **Springhet Ede** városi vásárbiztos kilenc pékműhelyben tartott razzíát és sok használhatatlan tárgyat kobozott el. Az óvárosi **Calle Canapini** és **Calle Wassermann** sarkán egy bádogos műhelyből néhány nagy szenteszákra való penészes száraz kenyeret vittek el a vásárbiztos emberei. A kenyér a bádogos műhely mellett levő pékműhelyből való volt. Elkoboztak még egy őrlőgépet is, mely arra szolgált, hogy az ilyen penészes, száraz kenyeret megőröljék és újból kenyérré alakítsák. A felbonott zsákokban néhány rossz cipőt és piszkos rongyokat is találtak. A rendőrség valószínűleg elrendeli a pékműhely bezárását.

— **Borrá változott — cement.** **Ruzich János** azzal vádolta a múlt hó elején **Superina Mihály** kőmivest, hogy ez a cement vásárlásra kapott 21 koronát elitta. A járásbírósi tárgyaláson **Superina** beismerte hibáját, mire ötnapi elzárásra ítélték. **Ruzich** a büntetés enyhése miatt felebbezést jelentett be. A törvényszék a beismerést figyelembe véve a járásbírósi ítéletét helybenhagyta.

— **Ha a koresmáros verekedik.** **A. S.** munkás azzal vádolta **K. J.** koresmárost, hogy őt több ember jelenlétében megverte és kilökte a koresmából. A törvényszék a koresmáros védekezése alapján új tanúk beidézését rendelte el, minek folytán a tárgyalást bizonytalan időre elhalasztották.

— **Visszhadott látogatás.** Wickenburg István gróf kormányzó ma délelőtt visszatadta lovag Luccheli Guido olasz főkonzul és a kereskedelmi és iparkamara látogatósait.

— **Előléptetések a fűtőháznál.** A helybeli máv. fűtőháznál 1—1 fizetési fokozattal előléptek május 1-ével: Rónay Pál mozd. felvigy., Andrákovits Árpád főmozdonyvezető, Pálffy István, Bési János, Pár Vilmos mozd. vezetők, Hegedüs István, Farkas Márton, Szilágyi János, Vidákovich Miklós fűtők, Geberta Ferenc, vizsgáló lakatos, Felix Kálmán vonatlakatos, Jobban István hivatalosolga és Jankó József éjjeli őr.

— **A Szabad Liceumban** szombaton, május 2-án délelőtt félkilencor tartja meg felolvasását Tábori Kornél „A jó kedv birodalma” címen. Az előadást vetített és mozgóképekkel kísérik. Előadásra kerül Molnár Ferenc: „Pufi cipőt próbál” című szkeccse is. Belépő díj tagoknak 70 fillér, nem tagoknak 1 korona 50 fillér.

— **Franz von Vecsey.** A Budapesti Hirlapnak úgy látszik igaza volt egyik minapi cikkében, hogy a fiumei olaszok inkább a német szót kultiválják, semhogy a magyarra ráfanyalódjanak. Napok óta olvassuk utcai plakátokon és az olasz lapokban, hogy egy bizonyos „Franz von Vecsey” hekedü-művész hangversenyt fog adni a városi színházban. Eme ismerős név mögött természetesen Vecsey Ferenc honfitársunk, a világhírű magyar hegedü-művész rejtezik, aki ma is tözsgyökeres magyar és bizonyára maga esodálkozik legjobban nevének eme elgermanizálásán. Ha már az olasz lapok és a Comunale színház plakátja nem azt mondja: *Il celebre violinista Francesco Vecsey*, a minthogy a kis Vecseynek bölesőjében nem a „Francesco” nevet adták, akkor talán nem omlott volna össze a corpus separatum, a magyar szent koronának eme gyöngye, ha mindenhol így jelezték volna Vecsey érkezését: *„Il celebre violinista Vecsey Ferenc”*. Vagy talán fáj annak beismerése, hogy van magyar kultúra és magyar művészet is?

— **Közvetlen hajójárat Ausztráliába.** A Magyar Keleti Tengerhajózási Részvénytársaság „Turul” nevű gőzöse 1914. évi június hó 10-ike és 20-ika között Fiuméből indulólag Port-Said, Suez és Colombón át Fremantle, Port-Pirie, Adelaide, Melbourne és Sydney kikötőibe és 1914. évi augusztus hó 25-ike és szeptember hó 5-ike között Sydneyből vissza vonasnak Suez és Port-Saidon át Fiuméba járatot fog teljesíteni. A társaság fenntartja magának a jogot, hogy elegendő rakomány hiányában csak Melbourne és Sydneyt érintse, míg a többi ausztráliai vagy újzealandi kikötőbe rendelt szállítmányok Melbourneban vagy Sydneyben fognak áthajóztatni.

— **Hajókirándulás az Austro-Croata** Slavija szalóngőzöselével Cigale és Lussinpiccolóba, esütörtökön, ind. Abbáziából 8 óra 20 perckor regg., visszaérk. 8.30-kor este, jegy 10 K.

— **Közlemények a Fiuméből való hajóösszeköttetésekről.** A Fiume és Dalmácia között létező hajóközlekedésről legutóbb le-adott közlemény kapcsán jelenti a Magyar-Horvát Tengeri Gőzhajózási r.-t., hogy ez évi május 1-től a fontosabb hajóvonalainak menetrendjében némi módosítás fog beállani, a mennyiben az eddigivel szemben a fiume—cattarói I. és III. sz. gyorsvonalak indulása Fiuméből vasárnap, illetőleg szerdán délelőtt 10 óra 30 perckor, ugyanezen vonal II. és IV. sz. járatainak indulása pedig hétfőn, illetőleg pénteken délután 12 óra 15 perckor lesz kitűzve. A fiume—metkovicsei vonal A. és B. járatainak indulása vasárnapon, illetőleg kedden este 10 óra 45 perckor, a C. járat indulása pedig délelőtt 10 óra 15 perckor van megállapítva. A fiu-

me—patrasi vonalon közlekedő személyszállító gőzös minden kedden délelőtt 10 óra 15 perckor indul Fiuméből. Velencébe minden hétfőn délelőtt 8 óra 25 perckor, továbbá kedden, szerdán, esütörtökön, pénteken és szombaton este 8 óra 15 perckor van indulás. Anconába minden hétfőn és pénteken este 8 óra 15 perckor, szerdán pedig reggel 7 óra 45 perckor indul hajó. Ravennába indulás minden szombaton este 8 óra 10 perckor. Arbéba indulás minden hétfőn és esütörtökön reggel 8 óra 30 perckor és szombaton reggel 10 óra 15 perckor. Lussinpiccolóba indulás kedden (gyorsjárat), szerdán, esütörtökön, szombaton (gyorsjárat) és vasárnap reggel 7 óra 45 perckor. Cirkvenicába (szalónhajó-járat) naponta reggel 8 óra 15 perckor, Abbazia- és Lovranába naponta 7 óra 45 perckor reggel, azonkívül Abbáziába este 8 órakor. Mindezen hajóindulás csatlakozással van a Budapest felől reggel és este Fiuméba érkező gyorsvonattal. Május elsejével a társaság összes hajójáratának nyári menetrendjét tartalmazó prospektus kerül kiadásra.

— **Betörés a szabadkikötőben.** Vakmerő betörők jártak az éjjel a Kereskedelmi R. T. a szabadkikötőben lévő irodájában. Az eddig ismeretlen tettesek behatoltak Virág Heinrich igazgató irodájában eltörték az íróasztalt de csak a cigarettákaet dézsmálták meg, mert egyéb értékeset nem találtak. A nagy Wertheim-szekrényt is kifurták, de mert a szekrénynek ketetős páncélja van, nem bírtak semmihez sem hozzá férközni.

A betörők megpróbáltak a többi íróasztallal is, de nem találtak értékes holmiktárs így üres kézzel távoztak.

A határrendőrség nagy apparátussal fogott a nyomozáshoz, ma délelőtt óta 40 határrendőr kutat a szabadkikötőben, a detektívek pedig a város területen nyomoznak hogy elesiphessék a vakmerő betörőket.

— **Veszedelemes leánykereskedők.** Trieszthől jelentik lapunknak, hogy ott a rendőrség egy leánykereskedő bandát tett ártalmatlanná. Először a Venise nevű görög gőzhajó egy gépésze került hurokra, aki lélekufárok közé tartozott s ő árulta el einkostársát, Trochar Miklós szabót, a ki Orioni néven maga is vándortruppokban mint táncos szerepelt és így esalta lépre áldozatait. A leánykereskedők Athénbe, Alexandriába és Karróba szállították a becsapott nőket.

Egy ideális csukamájolaj-készítmény

és az is marad a majdnem negyvenéves hirnévnek örvendő Scott-féle emulsió. Mert az ebben foglalt finom norvég (Lofoten) gőzhalolaj a Scott-féle eljárás szerint finom cseppecskékre oszlik és ezáltal a gyenge szervezet mellett könnyen emészthető úgy, hogy ezen szokatlanul gazdag tápanyag alkatrészei aszervezetbe közvetlenül átmennek. Ha még figyelembe vesszük azt is, hogy a

Scott-féle emulsió

tejfelszerűen édes ízű, könnyen megértjük, hogy ezt a készítményt úgy nagy mint kicsi szívesen szedi.

Anyák ezer számra adják ennélfogva gyermekeiknek erősítőül csukamájolaj helyett a Scott-féle csukamájolaj-emulsiót. Orvosok ezer számra rendelik ezen megbizhatónak ismert erősítőszert. A Scott-féle emulsió úgy öregnek mint fiatalnak egyformán ajánlatos, csak hogy igazi Scott-féle emulsiónak kell lennie.

Egy eredeti üveg ára 2 korona 50 fillér. Minden gyógytárban kapható. Ha ezen lapra hivatkozva 50 fillér értékű bélyeget küld SCOTT & BOWNE Ges. m. b. H. címére, Wien, VII, akkor egy gyógytár utján próbaadagot küldünk.

TOZSDE.

	apr. 28 zárlat	Mai ár. 1/1 óra
Budapesti Értéktőzsde.		
Magyar hitelrészvény	802.50	804.—
Oszt. hitelrészvény	613.—	612.50
4%-os koronajáradék	81.90	81.—
Oszt. magy. államvasut	700.—	704.—
Értéktőzsbank	407.—	408.—
Leszámitolóbank	503.50	505.—
Hazai Bank	278.—	277.—
Magyar Bank és Keresk. R.-T.	482.50	487.—
Rimamurányi	645.50	648.—
Salgótarjáni	712.—	713.—
Közuti Vasut	625.—	629.—
Városi Villamos	318.—	320.—
Adria	610.—	—
Déli Vasut	99.50	—
Magyar Cukoripar	2290.—	—
Rizsgyár	3800.—	—
Budapesti Gabonátőzsde. (50 kilogrammonként.)		
Búza áprilisra	—	13.20
Búza májusra	13.16	13.05
Búza októberre	11.93	11.95
Rozs októberre	9.48	13.21
Zab áprilisra	—	9.60
Zab októberre	8.16	8.26
Tengeri májusra	7.19	7.32
Tengeri júliusra	7.31	7.42
Bécsi Értéktőzsde.		
Oszt. hitelrészvény	612.—	612.25
Magyar hitelrészvény	800.—	802.75
Oszt. magy. államvasut	700.—	703.50
Déli Vasut	—	150.50
Alpesi	816.50	822.50
Skoda	—	753.—
Oszt. koronajár.	81.80	—

Fiumei és trieszti értékek:

	Legutóbbi léte- sek átlagár.
Fiumei 4%-os kölcsönkötv.	92.—
Banca Fiumana	650.—
Fiumei Kereskedelmi Bank	295.—
Fiumei Népbank	115.—
Litorale Bank és Takaréksz.	240.—
I. Horvát Takarékpénztár	6100.—
„Indeficienter” tengerhajóz.	250.—
Magyar-Horvát Gőzhajóz.	1400.—
Magyar-Horvát Szabadhajózás	1100.—
Orient tengerhajózási társ.	1300.—
Alt. Forgalmi r. t. régi	—
„Magyar Olajgyár” új	—
Magyar Olajgyár	200.—
Austro-Americana	278.—
Navigazione Libera Triest	571.—
Oszt. Lloyd	594.—
Stabilimento Tecnico	9600.—
Ampelea Szeszpároló Rt.	400.—
I. Trieszti Rizsgyár	475.—
„Kerka” dalmát vízművek r. t.	419.—
Spalato Portland Cement	336.—
Assicurazioni Generali	982.—
Riunione Adriatica	3815.—

MENETREND KIVONAT.

Vonatok indulása Fiuméből:

Zágráb—Budapest felé:

Gyorsv.: d. e. 8.00; d. u. 6 és 7.56 órakor.
Szem. v.: d. u. 12.55; d. u. 6.08; este 10.23 órakor.

St.-Péter—Trieszt—Pragerhof felé:

Gyorsv.: d. e. 7.52; este 8.10 órakor.
Szem. v.: regg. 5.13.; déli 12.56; d. u. 5.00 órakor.

Vasuti állomási vendéglő Fiumében.

Hires jó konyha. Mindenkor kész ételek. Az érkező, elutazó és átutazó közönség valamint a városi polgárság kedvenc találkozóhelye. Figyelmes kiszolgálásról biztosít **Kardos József**, vendéglős. (Tel. 10-49.)

Vonatok érkezése Fiuméba:

Budapest—Zágráb felől:

Gyorsv.: regg. 7.15 és 8.50; este 7.54 óra.
Szem. v.: regg. 6.55; d. u. 4.05 órakor.

St.-Péter—Trieszt—Pragerhof felől:

Gyorsv.: d. e. 9.45; este 10.18 órakor.
Szem. v.: déli 12.09; d. u. 3.01; este 12.55 órakor.

Távirat — Telefon.

A delegáció.

BUDAPEST, ápr. 29. A magyar delegáció megnyitó ülése tegnap délután 5 órakor volt a képviselőház delegációs termében. Az ülésen az ellenzéki delegátusok nem jelentek meg. Tisza miniszterelnök kérésére Harkányi Frigyes báró foglalta el a koronázási székletet, mire Zichy Ágost grófot elnöké Beöthy Lászlót pedig alelnökké választották.

BUDAPEST, ápr. 29. Ferenc Ferdinánd trónörökös reggel 6 óra 25 perckor a bécsi személyvonathoz kapcsolt szalonkocsiban Budapestre érkezett. Az állomáson Tolnay Kornél, Boda Dezső és Miltényi Ernő állomásfőnök várták ő fenségét, aki nyomában Budára hajtattott. Ott József főherceg és fiai fogadták, akikkel rövid ideig beszélgetett, azután lakosztályába vonult.

Tíz órakor Tisza István jelent meg a trónörökös előtt. Tizenkét percig időzött bent a miniszterelnök, aki után Stürgkh gróf osztrák miniszterelnök járult a fenség elé.

BUDAPEST, ápr. 29. A trónörökös délután 10 órakor fogadta az osztrák delegáció tagjait. Sylva gróf elnök üdvözölte ő fenségét, aki erre elmondotta a trónbeszédet. Végül cerele volt, melyen a trónörökös Sylva gróf elnököt és Leo alelnököt megszólítással tüntette ki.

BUDAPEST, ápr. 29. A magyar delegáció 11 órakor jelent meg a trónörökös előtt. Zichy Ákos gróf a következő beszéddel üdvözölte ő fenségét:

— Cs. és kir. Fenség! Mély megilletődéssel értesülünk, hogy koronás apostoli királyunk gyengélkedése miatt akadályozva van abban, hogy hűséges alattvalói között megjelenjen. Kérjük fenségedet, kegyeskedjék hódolatunkat és azon hó óhajunkat tolmácsolni, vajha minél előbb friss erőben viszont láthatnánk felségedet Urunkat.

Bár aggodalommal tölt el bennünket az adózó polgárság súlyos anyagi helyzete, még sem feledkezünk meg arról, amivel az ország hatalmi állásának és a trón tekintélyének tartozunk.

A politikai látóhatár immár nyugodtabb, a véres balkáni háború elült, szövetségeseink hű viselkedése, a német császár barátságos látogatásai mind a biztos összetartás megnyilvánulásai. Adja az ég, hogy felséges királyunk mindenkor boldogságban láthassa hű népét, most pedig hazafias örömmel üdvözölöm fenségedet és szívünk mélyéből éltétjük.

A trónörökös az üdvözlésre a következő trónbeszédet

mondotta:

— Cs. és királyi felsége azzal a kitüntető megbizással méltóztatott meg tisztelni, hogy legnagyasabb személyét ma képviseljem. Öszinte megelégedéssel vette felséges uralkodónk a fenkölt személye iránti hűségük és ragaszkodásuk biztosítását. Nem fogom elmulasztani hódolatukat ő felsége előtt tolmácsolni.

Az országos bizottságok legutóbbi ülése óta a nemzetközi helyzet feszültségben lényeges enyhülés állott be. Ő felsége kormányja a legszorosabb érintkezésben szövetségeseikkel, arra törekszik, hogy az összes kabinetekkel, lehetőleg bizalomteljes viszonyt ápolva, az európai béke fenntartásában és megszilárdulásában közreműködjen.

— Vilmos albán fejedelem trónra lépése biztosítékot ad az új fejedelemség kedvező fejlődésére. A felséges uralkodót ő cs. és kir. apostoli felségének legjobb kívánságai kísérik békés és kulturális munkájában.

— A hadsereg szükséglete a rendes kezek között mozog. Tekintettel arra a gyors haladásra, amely az összes államok hajónadának fejlődésében mutatkozik, haditegerészetünk további fejlesztésére nagyobb hittel igénybevétele vált elkerülhetetlenné.

— Az új boszniai- és hercegovinai vasutak építésének megkezdésével elődázhatatlan hadászati és közgazdasági szükségletek nyerne kielégítést.

— Cs. és kir. apostoli felsége legkegyelmesebben megbizni méltóztatott, hogy Önöknek teljes bizalmát fejezzem ki mindenkor tanusított áldozatkészségükhöz és hazafias buzgalmuikhoz és midőn Önöket a legszélyesebben üdvözölöm, egyuttal munkálkodásukhoz a legjobb sikert kívánom.

A trónbeszéd után a trónörökös Zichy Ágost grófot és Beöthy Lászlót szólította meg, akikkel családi dolgokról beszélt és elmondotta, hogy gyermekei betegek voltak, de már meggyógyultak. A cerele után a fenség a belső termékbe vonult, majd délután 2 órakor visszautazott Bécsbe.

BUDAPEST, ápr. 29. A magyar delegáció tagjai ma este 6 órakor gyűlnek össze, hogy meghallgassák Berchtold gróf külügyminiszter expozéját.

A király állapota.

BUDAPEST, ápr. 29. A M. T. J.-nak jelentik Bécsből ma délben, hogy a király állapota egészen jóra fordult. A javulás jelentékeny. A Bud. Tud. jelentése szerint a király ma sétálgatott is és több látogatót fogadott.

BÉCS, ápr. 29. A királyt a makacs köhögés az éjjel többször nyugtalanította és rendkívül kifárasztotta. A köhögés csillapítására ma codeint rendeltek az orvosok.

Fejérváry báró temetése.

BÉCS, ápr. 29. Rendkívüli ünnepélyességgel ment végbe itt tegnap délután Fejérváry Géza báró temetése. A gyászmenet parancsnoka Frigyes főherceg volt. A gyászmenet élén a király képviselőjében Ferenc Ferdinánd trónörökös haladt. A magyar kormányt Hazai Samu báró honvédelmi miniszter képviselte a temetésen.

Az Apponyi-féle népoktatási törvény eltörlése.

BUDAPEST, ápr. 29. A vallás- és közoktatásügyi miniszter ma rendeletet adott ki, amelylyel az 1907. évi népoktatásügyi törvényt hatályon kívül helyezi és elrendeli, hogy a nemzetiségi vidékeken a nép nyelvén történjen a hitoktatás az elemi iskolákban.

Rohonczy György báró halála.

SOPRON, ápr. 29. Tegnap oberpullebdorfi kastélyában meghalt Rohonczy György báró, ki annak idején őfelsége hadsegéde volt hosszabb időn át.

Az ellenzék Péterváron.

BUDAPEST, ápr. 29. Justh Gyula kijelentette egy újságíró előtt, hogy a magyar ellenzék képviselői minden bizomnyal elmennek Pétervárra. Bár a kirándulás a hármasszövetség ellen való tiltetés lesz, voltaképpen mégis csak magánjellegű kirándulást rendeznek. Ugy a bécsi, mint a munkapárti körökben a kirándulás híre nagy nyugtalanítást idéz elő.

Az amerikai szlávok tiltakoznak.

PRAGA, ápr. 29. Az itteni cseh lapok hosszabb jelentéseket írnak arról, hogy az amerikai szlávok hevesen tiltakoznak Károlyi Mihály és Apponyi Albert gróf és agitációs útja ellen.

Menekülés Ujszerbiából.

BELGRAD, ápr. 29. Hiábavaló a kormány minden erőfeszítése, Szerbia hódított vidékeiről tömegesen menekül a nép, egész felvak váltak tóptelenekké. A támadásokra, amelyek miatt a kormányt érik, az a felelet, hogy a kirándulásnak vallásos és hazafias okai vannak, semmiféle ígérettel nem lehet maradásra birni a szerb uralom alá került tartományok benszülött lakosságát. A szerb kormány hivatalból gondnokokat rendelt ki az elhagyott földek kezelésére s azután a termőföldeket gyarmatosításra fogja fordítani.

Halálos repülési próba.

BÉCSUJHELY, ápr. 29. Az itteni katonai repülőtéren tegnap helytelen gépkezelés következtében 60 méter magasságból egy aeropiánnal lezuhant Vally György tüzéraltsz. Wallyt holtan húzták ki a darabokra törött repülőgépről. Wally volt a legelső okleveles pilóta altiszt a közös hadseregben.

A mexikói háború.

LONDON, ápr. 29. Huerta táviratot intézett a Newyork-Timeshez, amelyben azt mondja, hogy Mexikó mindenkor betartotta nemzetközi kötelezettségeit és jogait, amelyek az Egyesült-Államok kormányja lábál tiport, minden esetre meg fogja védelmezni.

LONDON, ápr. 29. A közvetítés előgása Huerta részéről hivatalosan még nem történt meg, de még ha Huerta elvben hajlandó volna is a tárgyalásra, semmi esetre se fogja magát azoknak a feltételeknek alávetni, melyekhez Wilson elnök a mediáció elfogadását kötötte.

LONDON, ápr. 29. Villa tábornok azt kívánja az amerikaiaktól, hogy öt 20.000 fős seregével amerikai területen át Galvestonba, onnan pedig hajón Veracruzba vigyék, a továbbiakat pedig bízzák egészen őrá. Villa tábornok, hogy az amerikaiak biztonságban lehessenek, hajlandó beleegyezni abba, hogy öt embereivel együtt az amerikai határ átlépésekor fegyverezzék le és fegyvereiket csak Veracruzban kapják vissza. A mexikói felkelők a fegyverkitiltaló megsejntetése óta az Egyesült-Államokból 36.000 puskát, 10 millió töltényt és 24 ágyut kaptak.

LONDON, ápr. 29. Washingtonból jelentik: Sonorából táviratozza az amerikai konzul a kormánynak, hogy Oregon és Alvarado mexikói forradalmár tábornok halálbüntetés terhe mellett tiltották meg a lázadóknak, hogy tüntessenek az amerikaiak ellen. A két forradalmár tábornok a legkisebb ellenséges indulatu tüntetést is akasztó fával bünteti. Sonorából 150 amerikai állampolgár menekült el hajón.

LONDON, ápr. 29. Az Egyesült-Államok a japáni nagykövetség közbenjárására megengedték a Mexikóban élő japánoknak, hogy személyes biztonságuk megvédése végett átlépjék a határt.

ELADÓ BUTOROK

4 szoba butor, konyhaberendezés stb., egyenként is, elköltözés miatt olcsón eladók. Reich, Via Petőfi 2, földszint jobbra 1.

Munkásleányok

felvétetnek Braedt Károly légyfogógyárába Via G. Carducci 26. szám.

SZOBA KIADÓ

fürdőhasználattal, via Valscurigne legszebb pontján. Bövebbet Brenner Dezső fodrásznál, via Deák 20.

Mindennemű írásmunkák (fogalmazás, másolás, cimirás, stb.) otthoni elvégzését legkisebteret gyors és pontos kivitelben vállalom. Cím e lap kiadóhivatalában.

Nyomatott: Zustovich Elemér „Polinnia” nyomdájában.

Kiadótulajdonos: „A Tengerpart” lapkiadó vállalat (Murai Jenő.)

Távirat — Telefon.

—o—

A delegáció.

BUDAPEST, ápr. 29. A magyar delegáció megnyitó ülése tegnap délután 5 órakor volt a képviselőház delegációs termében. Az ülésen az ellenzéki delegátusok nem jelentek meg. Tisza miniszterelnök kérésére Harkányi Frigyes báró foglalta el a koronáki széket, mire Zichy Ágost grófot elnöké Beöthy Lászlót pedig alelnökké választották.

BUDAPEST, ápr. 29. Ferenc Ferdinánd trónörökös reggel 6 óra 25 perckor a bécsi személyvonathoz kapcsolt szalonkocsiban Budapestre érkezett. Az állomáson Tolnay Kornél, Boda Dezső és Miltényi Ernő állomásfőnök várták ő fenségét, aki nyomban Budára hajtatott. Ott József főherceg és fiai fogadták, akikkel rövid ideig beszélgetett, aztán lakosztályába vonult.

Tíz órakor Tisza István jelent meg a trónörökös előtt. Tizenkét percig időzött bent a miniszterelnök, aki után Stürgkh gróf osztrák miniszterelnök járult a fenség elé.

BUDAPEST, ápr. 29. A trónörökös délután 10 órakor fogadta az osztrák delegáció tagjait. Sylva gróf elnök üdvözölte ő fenségét, aki erre elmondotta a trónbeszédet. Végül cerele volt, melyen a trónörökös Sylva gróf elnököt és Leo alelnököt megszólításal tüntette ki.

BUDAPEST, ápr. 29. A magyar delegáció 11 órakor jelent meg a trónörökös előtt. Zichy Ákos gróf a következő beszéddel üdvözölte ő fenségét:

— Cs. és kir. Fenség! Mély megilletődéssel értesülünk, hogy koronás apostoli királyunk gyengélkedése miatt akadályozva van abban, hogy hűségese alattvalói között megjelenjen. Kérjük fenségedet, kegyeskedjék hódolatunkat és azon hő ohajunkat tolmácsolni, vajha minél előbb friss erőben viszont láthatnánk felséges Urunkat.

Bár aggodalommal tölt el bennünket az adózó polgárság súlyos anyagi helyzete, még sem feledkezünk meg arról, amivel az ország hatalmi állásának és a trón tekintélyének tartozunk.

A politikai látóhatár immár nyugodtabb, a véres balkáni háboru elült, szövetségeseink hű viselkedése, a német császár barátságos látogatásai mind a biztos összetartás megnyilvánulásai. Adja az ég, hogy felséges királyunk mindenkor boldogságban láthassa hű népét, most pedig hazafias örömmel üdvözölöm fenségedet és szívünk mélyéből éltétjük.

A trónörökös az üdvözlésre a következő trónbeszédet

mondotta:

Ő cs. és királyi felsége azzal a kitüntető megbizással méltóztatott meg tisztelni, hogy legnagyobb személyét ma képviseljem. Őszinte megelégedéssel vette felséges uralkodónk a fenkölt személye iránti hűségük és ragaszkodásuk biztosítását. Nem fogom elmulasztani hódolatukat ő felsége előtt tolmácsolni.

Az országos bizottságok legutóbbi ülése óta a nemzetközi helyzet feszültségében lényeges enyhülés állott be. Ő felsége kormánya a legszorosabb érintkezésben szövetségeseikkel, arra törekszik, hogy az összes kabinetekkel, lehetőleg bizalomteljes viszonyt ápolva, az európai béke fenntartásában és megszilárdulásában közreműködjen.

— Vilmos albán fejedelem trónra lépése biztosított ad az új fejedelemség kedvező fejlődésére. A felséges uralkodót ő cs. és kir. apostoli felségének legjobb kívánságai kísérik békés és kulturális munkájában.

— A hadsereg szükséglete a rendes kezek között mozog. Tekintettel arra a gyors haladásra, amely az összes államok hajóhadának fejlődésében mutatkozik, haditengerészetünk további fejlesztésére nagyobb hitel igénybevétele vált elkerülhetlenné.

— Az új boszniai- és hercegovinai vasutak építésének megkezdésével elodázhatatlan hadászati és közgazdasági szükségletek nyerne kielégítést.

Ő cs. és kir. apostoli felsége legkegyelmesebben megbizni méltóztatott, hogy Önöknek teljes bizalmát fejezzem ki mindenkor tanusított áldozatkészségükhöz és hazafias buzgalomukhoz és midőn Önöket a legszívesebben üdvözölöm, egyúttal munkálkodásukhoz a legjobb sikert kívánom.

A trónbeszéd után a trónörökös Zichy Ágost grófot és Beöthy Lászlót szólította meg, akikkel családi dolgokról beszélt és elmondotta, hogy gyermekei betegek voltak, de már meggyógyultak. A cerele után a fenség a belső termekbe vonult, majd délután 2 órakor visszautazott Bécsbe.

BUDAPEST, ápr. 29. A magyar delegáció tagjai ma este 6 órakor gyűlnek össze, hogy meghallgassák Berchtold gróf külügyminiszter expozéját.

A király állapota.

BUDAPEST, ápr. 29. A M. T. J.-nak jelentik Bécsből ma délben, hogy a király állapota egészen jóra fordult. A javulás jelentékeny. A Bud. Tud. jelentése szerint a király ma sétálgatott is és több látogatót fogadott.

BÉCS, ápr. 29. A királyt a makacs köhögés az éjjel többször nyugtalanította és rendkívül kifárasztotta. A köhögés csillapítására ma codeint rendeltek az orvosok.

Fejérváry báró temetése.

BÉCS, ápr. 29. Rendkívüli ünnepélyességgel ment végbe itt tegnap délután Fejérváry Géza báró temetése. A gyászmenet parancsnoka Frigyes főherceg volt. A gyászmenet élén a király képviseletében Ferenc Ferdinánd trónörökös haladt. A magyar kormányt Hazai Samu báró honvédelmi miniszter képviselte a temetésen.

Az Apponyi-féle népoktatási törvény eltörlése.

BUDAPEST, ápr. 29. A vallás- és közoktatásügyi miniszter ma rendeletet adott ki, amelylyel az 1907. évi népoktatásügyi törvényt hatályon kívül helyezi és elrendeli, hogy a nemzetiségi vidékeken a nép nyelvén történjen a hitoktatás az elemi iskolákban.

Rohonczy György báró halála.

SOPRON, ápr. 29. Tegnap oberpullebdorfi kastélyában meghalt Rohonczy György báró, ki annak idején őfelsége hadsegéde volt hosszabb időn át.

Az ellenzék Péterváron.

BUDAPEST, ápr. 29. Justh Gyula kijelentette egy újságíró előtt, hogy a magyar ellenzék képviselői minden bizonnal elmennek Pétervárra. Bár a kirándulás a harmaszövetség ellen való tüntetés lesz, voltaképpen mégis csak magánjellegű kirándulást rendeznek. Ugy a bécsi, mint a munkapárti körökben a kirándulás híre nagy nyugtalanítást idéz elő.

Az amerikai szlávok tiltakoznak.

PRÁGA, ápr. 29. Az itteni cseh lapok hosszabb jelentéseket írnak arról, hogy az amerikai szlávok hevesen tiltakoznak Károlyi Mihály és Apponyi Albert gróf és agitációs útja ellen.

Menekülés Ujszerbiából.

BELGRÁD, ápr. 29. Hiábavaló a kormány minden erőfeszítése, Szerbia hódított vidékeiről tömegesen menekül a nép, egész felvak váltak néptelenekké. A támadásokra, amelyek emiatt a kormányt érik, az a felelet, hogy a kivándorlásnak vallásos és haza-

fias okai vannak, semmiféle ígérettel nem lehet maradásra bírni a szerb uralom alá került tartományok benszülött lakosságát. A szerb kormány hivatalból gondnokokat rendelt ki az elhagyott földek kezelésére s azután a termőföldeket gyarmatosításra fogja fordítani.

Halálos repülési próba.

BÉCSUJHELY, ápr. 29. Az itteni katonai repülőtéren tegnap helytelen gépkezelés következtében 60 méter magasságból egy aeropiánnal lezuhant Vally György tüzéraliszt. Wallyt holtan huzzták ki a darabokra törött repülőgép alól. Wally volt a legelső okleveles pilóta altiszt a közös hadseregben.

A mexikói háboru.

LONDON, ápr. 29. Huerta táviratot intézett a Newyork-Timeshez, amelyben azt mondja, hogy Mexikó mindenkor betartotta nemzetközi kötelezettségeit és jogait, amelyek az Egyesült-Államok kormánya lábál tiport, minden esetre meg fogja védelmezni.

LONDON, ápr. 29. A közvetítés előgása Huerta részéről hivatalosan még nem történt meg, de még ha Huerta elvben hajlandó volna is a távozásra, semmi esetre se fogja magát azoknak a föltételeknek alávetni, melyekhez Wilson elnök a mediáció elfogadását kötötte.

LONDON, ápr. 29. Villa tábornok azt kívánja az amerikaiaktól, hogy őt 20.000 lönyire seregével amerikai területen át Galvestonba, onnan pedig hajón Veracruzba vigyék, a továbbiakat pedig bízzák egészen őrá. Villa tábornok, hogy az amerikaiak biztonságban lehessenek, hajlandó beleegyezni abba, hogy őt embereivel együtt az amerikai határ átlépésekor fegyverezzék le és fegyvereiket csak Veracruzban kapják vissza. A mexikói felkelők a fegyverkiviteli tilalom megszüntetése óta az Egyesült-Államokból 36.000 puskát, 10 millió töltényt és 24 ágyut kaptak.

LONDON, ápr. 29. Washingtonból jelentik: Sonorából táviratozza az amerikai konzul a kormánynak, hogy Oregon és Alvarado mexikói forradalmár tábornok halálbüntetés terhe mellett tiltották meg a lázadóknak, hogy tüntessenek az amerikaiak ellen. A két forradalmár tábornok a legkisebb ellenséges indulatu tüntetést is akasztófával bünteti. Sonorából 150 amerikai állampolgár menekült el hajón.

LONDON, ápr. 29. Az Egyesült-Államok a japáni nagykövet közbenjárására megengedték a Mexikóban élő japánoknak, hogy személyes biztonságuk megvédése végett átlépjék a határt.

ELADÓ BUTOROK

4 szoba butor, konyhaberendezés stb., egyenként is, elköltözés miatt olcsón eladó. Reich, Via Petőfi 2, földszint jobbra 1.

Munkásleányok

felvétetnek Braedt Károly könyvgyógyárában Via G. Carducci 26. szám.

SZOBA KIADÓ

fürdőhasználattal, via Valseurigne legszebb pontján. Bővebbet Brenner Dezső fodrásznál, via Deák 20.

Mindennemű írásmunkák (fogalmazás, másolás, címirás, stb.) otthoni elvégzését lekísmeretes gyors és pontos kivitelben vállalom. Cím e lap kiadóhivatalában.

Nyomatott: Zustovich Elemér „Polinnia” nyomdájában.

Kiadótulajdonos: „A Tengerpart” lapkiadó vállalat (Murai Jenő.)

IDEGENFORGALOM

(Mouvement d'étrangers)

ABBAZIA

tegnap érkezett fürdővendégei:
(Hötes arrivés hier:)

Hegemacher Károly Budapest	Stefanie
Keeskés Margit Budapest	Stefanie
Parancini Hubert Budapest	Stefanie
Dutz Bruno Budapest	Stefanie
Strandell N. Stockholm	Stefanie
Gyerev Richárd Tolna	Stefanie
Tocki Mária Tolna	Stefanie
Elverfeld F. Berlin	Stefanie
Hincz Martha Berlin	Stefanie
Neumann Eduárd Wien	Stefanie
Ulmer Josefina München	Emma
Holzer Albin Wolfsberg	Emma
Glaser József Wien	Miran
Witowelez Potev Ischl	Miran
Rauch Béla Budapest	Kolb
Schleicher Friedrich Lemberg	Al Mare
Weichs Hildegard München	Hofbrau
Weichs Eduárd München	Hofbrau
Kastl Rudolf Budapest	Jolanda
Bodnár Jolán Sziget	Strand H.
Lioni József Prága	Laokner
Gyarmathy Emil Karlowitz	Lackner
Arnstein Gusztáv Arad	Lackner
Szepe Károly Szatmár	Juliana
Schatz Ödön Budapest	Juliana
Wucherer Anna Klagenfurt	Liburnia
Wucherer Johann Klagenfurt	Liburnia
Hecht Emil Wien	Royal
Kürti Jenő Budapest	Vermes
Sternberg Hedwig Pozsega	Vermes
Müller Róza Lipik	Vermes
Novák Franciska Emmersdorf	Securanst.
Bányai Lajos Ada	Securanst.
Weisz Lipót Budapest	Securanst.
Adler Irén Budapest	Gutenberg
Brenner Werner Garmisch	Hermitage
Friedmann Ignác Budapest	Bellevue
Országh József Budapest	Bellevue
Gerő Sándor Budapest	Bellevue
Wetzler Mór Selmeobánya	Breiner
Morvai Lajos Pozsega	Breiner
Ehrenfreund Jenő Budapest	Breiner
Weinberg Sámuel Nyiregyháza	Breiner
Szántó Zoltán Budapest	Breiner
Braun Dávid Budapest	Breiner
Havas Iván Budapest	Breiner
Johanna Segnitz Schweinfurt	Speranza
Srauner Louise Sopron	Speranza
Dr. Keresztes Gyula Sopron	Speranza
Kirchknopf Mária Sopron	Speranza
Zwilling Izidor dr. Bukarest	Palace
Moskovits József dr. Nagyvárad	Palace
Dr. Fáy Ignác Temesvár	Savoy
Gösla Sumelius	Janette
Vinczevidy Izsó N.-Kikinda	Neues K.
Jelovae Katica Zeman	Lackner
Persch Richárd	Lackner
Baum Erich Chemnitz	Lackner
Gottlieb Franzi Budapest	Abbazia 44.
Valenta Anton Olmütz	Slatina
Tellarik Friedrich Olmütz	Slatina
Scheidelein, Wolkersdorf	Rezidenz H.
Totoschnigg Karl Grác	Rezidenz H.
Drab Lili Wien	Rezidenz H.
Rác Arthur Budapest	Palermo
Veres Miklós Dés	Palermo
Schinharl Betty Mierbach	Plöbst
Huber Ernst Berlin	Plöbst
Haider Walther München	Plöbst
Schinharl Franz Miesbach	Plöbst
Maier F. Miesbach	Plöbst
Rauch Hans München	Plöbst

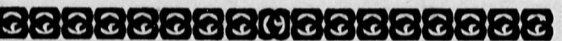
Bókai Karl Jaroslav Széphelyi
Eder Viktor Budapest Rhea
Pessler Anna Grác Rhea
Szentgyörgyvári Karolin Eszék Mascagni

Hal-étterem, fiumei specialitás!

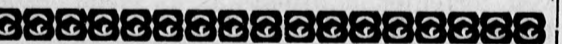
„ALLA CITTÀ DI POLA“ vendéglő
via G. Leopardi (meghosszabbított Corso)
hol halak, rákok és mindennemű ételek
frissen kaphatók. Idegenek találkozóhelye!

Vidákovits
szálló és étterem
ABBAZIA Reichsstrasse
Elegáns szobák penzióval vagy anélkül. Kitűnő magyar konyha
Magyar tulajdonos.

„ALLA CITTÀ DI FIUME“
uj divatárkereskedés
a Via delle Pile és a Via del Porto sarkán.
Tulajdonos: Ljubichich G.
Értesíti a n. é. közönséget, hogy az
idény összes ujdonságait megkapta. Fehér-
neműk, harisnyák, szoknyák, bluzok, nyak-
ravalók, nyakkendők, alsóruhák, gyermek-
ruhák, sapkákban stb. nagy választék.
Különlegességek gyermekek részére.
Gazdagon felszerelt raktár, konkurencián
kívüli árak.

ABBAZIA
BRISTOL szálló, kávéház s
étterem.
140 modern szoba, lift, központi fűtés,
melegvíz-vezeték, villany, telefon. Kitűnő
magyar konyha.
Tulajd. Rudovits V.

Több kétszobás
lakás mellékhelyiségekkel különálló házak-
ban

Azonnal kiadó
ugyszintén három üzlethelyiség a Fiumei
Építő Részvénytársaság házaiban Via Val-
seurignén. — Telefon: 14-35.

Csinosan butorozott szoba kiadó.
villanyvilágítással, fürdőszobahasználattal,
esetleg teljes ellátással, vagy anélkül.
Ugyanott
Jó magyar házikoszt is kapható.
Cim: Grad. Sasso Bianco 3. sz. III. 5. ajtó.

A legajánlatosabb fiumei szálló:
„Deák“ szálló
a Deák-korzón 2 percnyi-
re vasuti állomástól.
Kitűnő konyha és árnyas kert.
Fajborok és köbányai polgári sör.
Tulajdonos
Ederer-Burger Gyula.

APOLLO-SZINHÁZ.
Via Aless. Volta 6. Igazgató Troppauer H.
Április 15-től április 30-ig.
Kezdeté pontosan este fél 9 órakor.
Nagy művész-esték a szerződöttetett elsőran-
gu attrakciók fellépte.
MOZGÓ FÉNYKEP.
Előadás után kabaré szabad be-
menettel.

HÖLGYEKET ÉRDEKLI,
hogy a legutolsó divatujdonságok világos-
nyári kalapokban, párisi és bécsi modellek,
virágdíszszel, remek új színekben már meg-
érkeztek! Számos látogatást vár
Maison Rosa, női kalap terem
Fiume, Via Carducci 1. szám I. emelet.

Hatóságilag engedélyezett
**NEMZETKÖZI FUVARLEVÉL FELÜL-
VIZSGÁLÓ ÉS REKLAMÁLÓ IRODA.**
FIUME, Via Carducci 14. (Telefon 18-10)
mindennemű vasuti fuvarleveleket díjtala-
nul felülvizsgál, minden e szakmába vágó
ügyekben felvilágosítással szolgál. Megbiz-
ható transzport információk!

Butorok
Alkalmi vétel egész hálószoba berendezések
vagy egyes butordarabok készpénzen vagy
könnyen teljesíthető részletfizetésre is
HERSKOVITS S. butorkereskedőnél
Via G. Parini 6. szám.
Telefon 12-03 szám.

Faraktár. Fűrészelt, ácsolt, hasított és gömbfák; minden minőségben és terjedelemben; asztalosok,
célokra; fenyő, luc-, jászor-, tölgy-, jegenye-, hárs-, dió-, cseresznye- stb. fák; továbbá bükkfa. nyers és gőzölt állapotban.
Ajánlom cégemet építészek, mérnökök, birtokosok, intézetek, és iparvállalatok figyelmébe.
Elvállalok szállításokat Fiuméba és környékére saját fuvarommal, valamint hajón és vasuton minden állomásra.
Pavlović Drag., Fiume, Fakivitel, Iroda és raktár: Delta. Telefon 381. Sürgőncim: Pavlović.

KÖZGAZDASÁG.

—o—

+ **A kölni Poolkonferencia.** A március hó 20-án Berlinben tartott Poolkonferencia tudvalevőleg eredmény nélkül végződött; mindenesetre azonban lényeges közlekedést idézett elő az egyes érdekeltek között. A félbeszakított tárgyalásokat május 1-én Kölnben folytatják és pedig úgy a kis Pool, mint az Atlantic Conference ülést tartanak. Az időközben folytatott írásbeli tárgyalások alapján azt hiszik, hogy a kölni tárgyalások végleges megegyezésre fognak vezetni.

+ **A román állami tengerhajózás.** Bukarestből jelentik, hogy a román kormány azzal a tervvel foglalkozik, hogy összeolvastja a román állami tengerhajózási vállalatot az újonnan alapított Románia tengerhajózási vállalattal. Az állami hajózás, mint ismeretes, a konstantinápolyi, pireusi és alexandriai gyorsjáratokat és a hollandi és kisázsiai teherjáratokat tartja fenn.

+ **Eladott magyar gőzös.** Londonból jelentik, hogy az Atlantica tengerhajózási rt. eladta 27.000 angol fontért egy orosz cégnek 1911-ben Angliában épült 2247 brutto regiszter tonna nagyságú Hunnia evü gőzöst.

+ **Félbeszakadt a kivándorlási társaságokkal való tárgyalás.** A belügyminiszter meghívására tudvalevőleg az elmúlt napokban Budapestre jöttek a német hajóstársaságok képviselői, hogy a kormányval a megkötendő új kivándorlási szabályzatra vonatkozólag megállapodásra jussanak. A tárgyalások meg is kezdődtek, de egyelőre — mint tegnap távirati rovatunkban rövidesen említettük — minden eredmény nélkül elhalasztatták. Ugy halljuk, hogy a német társaságok képviselői sok rendelkezést kifogásoltak és a maguk álláspontjának megváltoztatása végett halasztást kértek, amit a miniszter megadott. A tárgyalás halasztásának az az egyszerű oka van, hogy a német társaságoknak a mostani rendezelen állapot tulajdonképpen nagyon is inyére van és mindenképen azon vannak, hogy az új egyezmény minél későbbben lépjen életbe, mert ha szabályzat nincsen, tovább lehet üzni a szabálytalan közvetítést és olyan eseményeket is hajóra lehet szállítani, akiket az új egyezmény alapján már alig lehet exportálni. A kivándorlók száma ebben az esztendőben igen nagy arányokban emelkedik: és a német társaságok, ameddig csak lehet, ki akarják használni a konjunkturákat és ezért ragadnak meg minden alkalmat, hogy vagy lemondják, vagy elhalasztassák a tárgyalásokat. Az osztrák kormány sokkal radikálisabban végzett velük és nagyon kívánatos volna, ha a magyar kormány sem engedné magát az orránál fogva vezetni, hanem keményen közléük csapna a német társaságoknak és mielőbb keresztülvinne legalább annyit, a menüvit az osztrák kormány tadott a németekkel elfogadtatni. Sajnos azonban, a felsőbb helyről érkező nyomás, amely a németek érdekében már régóta érvényesült, úgy látszik, nálunk kisebb ellenállásra talál és a németek könnyebben boldogulnak velünk, mint boldogultak az osztrákokkal.

+ **A magyar-horvát faipar köréből.** — Nemrégiben megirtuk, hogy a magyar-horvát faipari részvénytársaság (Société anonyme de bois de Hongrie et de Slavonie) fizetési zavarokba került annak következtében, hogy a vele összeköttetésben álló B. Gairard fiás, fiume-marseillei fakiviteli cég fizetéseképtelenné vált. A magyar-horvát faipari részvénytársaság annak idején megvásárolta Schaumburg-Lippe herceg virovitica erdőségeit, de a közbejött krízis miatt nem igen tud a vállalat kötelezettségének eleget tenni. Most arról értesülünk,

hogy a herceg uradalmi igazgatósága módot nyújtott a társaságnak arra, hogy az adásvételi ügyletet, dacára nehéz üzleti helyzetének, megállhassa és lebonyolthassa. Az euadó uradalom ugyanis az adásvételi szerződés megsemmisítése után a társasággal oly természetű megállapodást létesített, amely szerint a társaságnak módjában áll a virovitica erdőséget részletenként kitermelni és minden egyes kitermelés után megfelelő fizetést teljesíteni. A részvénytársaság ilyformán abba a helyzetbe került, hogy kötelezettségeit teljesítheti és a nagyterjedelmű erdőségekben évek hosszú során át folytathatja üzemét.

+ **A szalonikii szerb kikötő.** A szerb és a görög kormány kiküldöttei a múlt héten aláírták azt a szerződést, mely Szerbiának szabad zónát biztosít a szalonikii kikötőben. Mint most Belgrádból jelentik, a szerb kikötő hivatalnokai még ebben a hónapban Szalonikibe utaznak, ahol megkezdődnek a szükséges építkezések. Valószínű, hogy a szerb zóna a szalonikii szerb városrész előtt lesz.

Dr. Mahler Sanatóriuma ABBAZIA

Sziv-, ideg-, nőbetegek, veséba-
josok s üdülők részére.

Étrendi kurák: cukor-, gyomor-, belba-
joknál. Hízoló gyógy mód

Orvosdiagnostikai vegyi és röntgenlaboratórium.

Hidegvizgyógyintézet, szénsavas-, tengeri és
villamosfürdők. Zander-intézet.

Modern kényelem. Mérsékelt árak.

Ujságkihordó fiukat vagy asszonyokat jó fizetéssel felvesz.

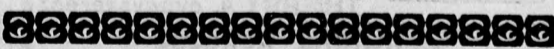
A TENGERPART
kiadóhivatala.

Egy tisztességes

ujsgáruló rikkancsot

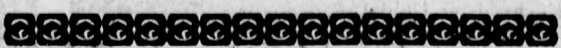
napi 2-3 korona biztos keresettel
délutáni foglalkozásra keres

A TENGERPART
kiadóhivatala.

Irodakisasszony

magyar nyelvismerettel, szép írással, felvé-
tetik. Ajánlat „Irodakisasszony“ jeligré
kiadóba intézendők.

Uj kárpitos üzlet!

Divánok, matracok, borszékek, ágybe-
tétek, függönyözések, diszítések és minden-
nemű javítások gyorsan, megbízhatóan és
olcsón:

DEITEL MÓR kárpitos és diszitonél

Fiume, Via Carducci 26.

Levelezőlap hívásra házhöz jön!

Óriási választék!

Legnagyobb jutányosság!

Kiváló megbízhatóság!

Nagyban! Kicsinyben!
Szabott árak!

Az

idényre

mesés nagy választékban megérkeztek:

Női szövetek — Selymek — Női- és gyer-
mek konfekciók — Gyapotárak és diszité-
sek — Szőnyegek és függönyök. —

Legfrissebb
ujdonságok

Skót selyem. Román
selyem. Brokát éponge
Női kosztümök. Fran-
cia és hazai modellű
kabátok.

Alkalmi árak:

Gyapjuszövetek, dupla magasság
120 cm. méterje K 1.95
Gyapjukrep legujabb divat, min-
den modern színben méterje K 2.40
Eponge szines, vonalozott, legfi-
nomabb minőség méterje K 1.90
Bonne-Femme tüllből, aplikáció-
val, darabja K 2.50
Brise-Bise tüllből, aplikációval
párja K 1.30
Női kosztümök selyemmel bélelve,
legujabb modellek á K 25.—

Tisztellette

Weiss M.

FIUME

csak Corso 11.

TRIESZT Corso 9. BÉCS.

Szabott árak!

Enrico Nemes

Piazza Scarpa 4 sz.

Uri-, női- és gyermek- fehér-
neműek, Szalma kalapok, Nap-
nyők, Fürdő ruhák, Bluzok, Fűzők

(mérték után is!)

Nagy választékban, jutányosan!

A tavaszi idény

összes újdonságai megérkeztek s nagy választékban kaphatók.

Modern selymek öltözetek és bluzokra, Granadine Satin, Crepe de Chine minden divatos színben, virágdíszes francia Crepe.

Modern kellékek n. m. csipkék, bordűrök, szallagok a legfinomabb fajtáig.

Modern fichü, jabot, fátyolok, harisnyák és keztyük.

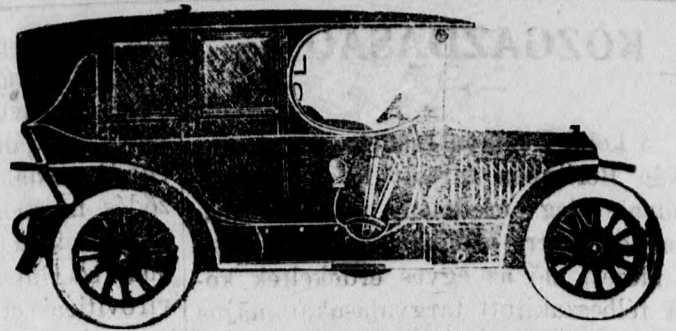
Varrónők részére

nagy választék kabátbélésekben, paszományok, gombok s az összes más kellékekben jutányos áron.

Poleiner János

FIUME

Via della Torre 1. — A görögkeleti templommal szemben.

Blažek K, és Társa autogarage és javító műhely

Via Ciotta 5-7 - FIUME - Telef. 858 és 16-73
Automobilok, motociklik, kerékpárok és minden hazzávaló kellék eladása.

Ujonnán érkezett

Bluzok garantált állandó színekben K 1.30
Reform ruhák állandó színekben K 5.90
Modern szabású szövet aljak K 5.80

Nagy választék

Gyermekruha újdonságokban K 1.50
Fehér piké kabátok remek kidolgozás K 6.90
Legújabb divatu gyermeksapkák selyem- és csipkéből a legalacsonyabb áron.

Harisnya különlegességek

Legújabb divatu színes harisnyák 56 fillér
Újdonság bórutánzatu keztyükben p. 70 fil.

Férfi és női fehérneműek.

nagy választékban hallatlanul olcsó áron
kizárólag

„AL BUON PREZZO“

divatáru kereskedésében

BERKOVIC B.

Piazza Kobler. Abbazia-mozival szemben.

SCHÖNI. — Szépség és hajápolási terme — SCHÖNI.

Via Carducci 12, II. em.

A legújabb módszer szerint arc- kéz- ápolás (manicur, villanyos arcmasszás (vibrations massage) szemölcslevétel és arcbán levő szőr eltávolítása, tyuk-szemvágás stb. Diszfésülések elvállaltatnak. Fésülések és hajmosások a rendelő lakásában is elvégeztetnek.

Telef. 11-89.

Ószeres,
parthie- és zsbárú üzlet,
Via Carducci 14.

vesz és elad legjobb áron
mindennemű régi és új ruhát,
fehérneműt, cipő- és minden-
féle használati tárgyat. Lev.lap-
hívásra házhoz jön.

Aki szobaleányt, szakácsnőt,
inast, pincért, vagy bármely al-
kalmazottat keres, forduljon bi-
zalommal

Logarić J. közvetítő irodájához
Via Carducci 8. Telefon sz. 15-87,
Üres lakások és butorozott szo-
bák szintén közvetítetnek.

A via Giuseppe Parini-ban a Tomasies házban,

uj cipész üzletet

nyitottam, melyben csakis mérték után a legegészségesebb és legkényelmesebb cipőket készítem. Fájos és hibás lábakra különös gondot fordítok!

Dobozy Dániel

angol és francia cipész, mű és orthopéd különlegességek készítője.

De La Ville

SZALLODA ÉS KÁVÉHÁZ
FIUME, DEÁK-KORZÓ.

50 szoba

— A magyarság találkozó helye. —

Kitűnő kávéházi italok és ételek. Bel- és külföldi lapok.

Estéknként **BARCZA JENŐ** hírneves cigányzenekara hangversenyez.

Tulajdonos: BUDAI KÁROLY.

UJ FÜRDŐINTÉZET (meleg fürdővel).

ABBZIA Reichstrasse

Gőz-, kádfürdők- és meleg tengerivíz fürdők.

Szobák 3.— koronától feljebb.

Tulajdonos: I. R. SCHWEIGLE

THIERRY A. gyógyszerész Balsama

csupán a zöld apáca védjeggyel valódi. Kétúton bevált a légzőszervek megbetegedésénél köhögés, elnyálkásodás, rekedtség, gégekatarrhus, tüdőbántalmak, étvágytalanság, rossz emésztés, choleraszerű betegségek, influenza, gyomorgörccs stb., mint száj-
bűz, égési sebekre, kiütéseknél mindig sikerrel használható.

12 kis-, vagy 6 dupla vagy 1 nagy utazó üveg ára 5.60 kor.

THIERRY A. gyógyszerész

Centifolia kenőcse

biztos hatású bármily idült rákszerű sebeknél, do-
ganatok, gyulladás, karbunkulus, idegen testek eltá-
volítására, fájdalmas operációkat tesz feleslegessé
megakadályoz vérmergezést. 2
tégely ára K 3.60 a pénz előze-
tes küldése vagy utánvét mel-
letti. Budapesten kapható: Török
J. gyógyszerertárában valamint az
ország legtöbb gyógyszerertárában.

Nagyban: Talmayer és Seits,
Kochmeister Utócai, Radanovits
Testv. drogeriákban Budapesten.
Ahol nincs lerakat rendeljünk közvetlenül az egye-
dülti készítőnél:

**THIERRY A. Óranggal gyógyszerertárából,
Pregrada. (Rohitsch mellett).**

Nagyobb rendeléseknél jelentékeny árengedmény!

JÓ MAGYAR HAZIKOSZT

kapható:

Gradinata del Sasso Bianco 3. III. em. 5.

Asszonyok felvétetnek

jo fizetéssel napi másfél órai dé-
lutáni újsághordásra „A Tenger-
part“ kiadóhivatalában Gradinata
del Sasso Bianco 3. I. em.

Alakult 1857.

208 milliós alap.

I. Magy. Ált. Biztosító Társaság

Fiumei és tengerparti képviselőség: Fiume,
Riva Cristof. Colombo, Bacich palota I. em.
(Telef. 17-57).

Életbiztosítás, tűz- jég-, betörés és szál-
lítmányi kár elleni biztosítás a legjutá-
nyosabb alapon. Gyors folyósítás.

Jó magyar koszt kapható:

Via Pomerio 7. sz. ajtó 2.